

Gnejsgranit. Höjd 2,36 m., bredd (nedtill) 1,60 m. Upptill t. h. och i högra kanten är ristningsytan avslagen. Ristningen är vittrad men i stort sett tydlig. Linjerna äro breda, rundade.

Inskrift (med det inom [] supplerat efter F a 6):

· aruatr · let · raisa · stain · at · arbion · [h]roþur · · sin · koþan · ba[li · r] ... - ... runir · þissam ·
5 10 15 20 25 30 35 40 45 50 55

Arnhvatr let raisa stæin at Arnbiorn, broður sinn gœðan. Balli [risti] runir þessar.

»Arnvat lät resa stenen efter Arnbjörn, sin gode broder. Balle [ristade] dessa runor.»

Till läsningen: Inskriften börjar och slutar med sk; dessa ha formen av en rund punkt eller av ett kort, lodrätt streck. 1 **a** har kort bst. 2 **r** är skadat på mitten genom den spricka, som har klivit stenen i två delar. 8 **e** är tydligt stunget. 11 **a** och 12 **i** stå tätt tillsammans, vilket visar, att ristaren först har hoppat över **i**-runan och sedan insatt den efteråt. 16 **t** har förlorat högra bst i en flagring, som också har fördärvat övre delen av 17 **a**. 26 **o** är skadat på mitten genom ett bortfall; bst äro grunda t. h. om hst. R. 28 har gått förlorad i den stora mittsprickan. Sk efter 33 **r** är tydligt (·); likaså den runda punkten före 34 **s**. 35 **i** och 36 **n** äro skadade av mittsprickan. 37 **k** är ej stunget. Av 44 **l** återstår endast nedre hälften. Därefter är ristningsytan bortslagen på ett 72 cm. långt stycke. På detta skadade parti ser man endast, vid nedre ramlinjen, spår av två runor (46 **r**, 47). Av **r**. 46 återstår endast ett kort stycke, som utgör nedersta leden av bst i ett **r**. 51 **i** är tydligt. — Caspar Cohl (F a 6): Sk före 1 **a** och **r**. 2 **r** ha förbisetts; 28 **b** är bevarat. Sk efter 33 **r** och före 34 **s** ha förbisetts. Runorna 44 och 45 läsas **li**. Mellan 45 **i** och 48 **r** har Cohl sett nedre delen av fyra runor. Sk efter 57 **m** har ej iakttagits. — På kopparsticket i F f 6 återfinnes praktiskt taget denna läsning. Det kan anmärkas, att runorna 34—36 **sin** där ha placerats i slutet på den vänstra slingan i stället för i början av den högra, se fig. 171. — Hadorph och Helgonius: Sk efter 33 **r** och före 34 **s** saknas. 44 **l** har förlorat bst. Därefter är ristningsytan genom skraffering markerad som skadad fram till 48 **r**. Sk efter 57 **m** har förbisetts. — Dybeck, som endast kunde undersöka stenens högra del, d. v. s. runföljden 29 **r**—57 **m**, har förbisett sk efter 33 **r** och före 34 **s**.

Runföljden 1—6 **aruatr** återger med all sannolikhet ett mansnamn *Arnhvatr*. Detta är eljest icke belagt, men namnets båda led äro välkända. I 22—27 **arbion** ha vi otvivelaktigt det välkända mansnamnet *Arnbiorn*, hittills i runinskrifter endast belagt på Holm-stenen från Halland (DR 353). De båda brödernas namn ge ett exempel på det vanliga förhållandet, att »bröder ha namn med ett gemensamt element», se E. Wessén, *Nordiska namnstudier* s. 9, 12. (S. H. Adlersparres behandling av släktförhållandena i *Personhistorisk Tidskrift* 1916 är som bekant, icke endast när det gäller U 740, förfelad.)

Ristningen, som har signerats av Balle, visar påfallande överensstämmelse med U 703, se S. B. F. Jansson i *UFT* (1948), s. 186.

741. Hemsta, Boglösa sn.

Litteratur: D 1:80. J. O. Fries och V. Karlsson, Några ord till upplysning om bladet »Ängsö» (1864), s. 50; E. Brate, *Svenska runristare* (1925), s. 118; S. B. F. Jansson, *Runinskriftsinventering i Uppsala län 1941* (ATA).

Avbildning: Dybeck, a. a.

Runstenen, som numera är försvunnen, behandlas endast av Dybeck. Han skriver i *Sveriges runurkunder*: »En af bönderna i Hemstad visade mig detta stycke af en runsten på andra sidan

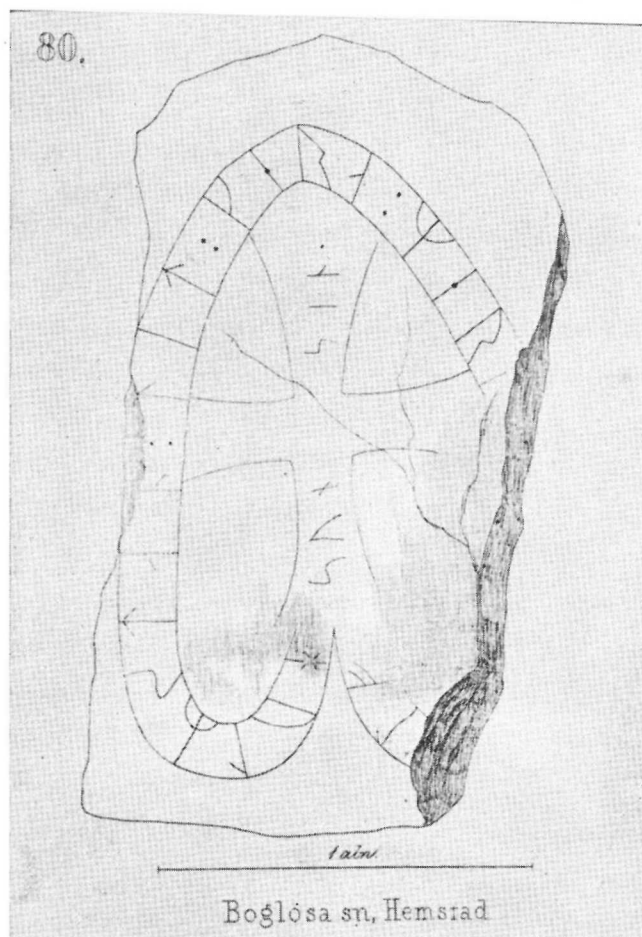

Fig. 173. U 741. Hemsta, Boglösa sn. Efter D 1: 80.

E. Brate anser, att U 741 »uppenbarligen» har ristats av Grim skald. Denna åsikt bygger på, att runslingans »ändar bilda foten till ett kors, vars övriga armar i längd och bredd motsvara densamma». Samma egendomlighet utmärker nämligen den enda runristning, som har signerats av Grim skald, se *Svenska runristare*, s. 117 f. Huruvida en sådan överensstämmelse är tillräcklig för att attribuera U 741 till en känd runristare, förefaller mycket oviss.

742. Myrby, Boglösa sn.

Pl. 74, 75.

Litteratur: B 587, L 682, D 1: 79. J. Bureus, Fa 6 s. 121 n:r 60 (Caspar Cohl), Fa 5 n:r 23, Fa 1 s. 8, Fa 10: 1 n:r 101; Ransakningarna 1667—84; J. Peringskiöld, Monumenta 4, bl. 34; O. Celsius, Svenska runstenar (F m 60) 1, s. 279; E. Brate, Svenska runristare (1925), s. 62; S. B. F. Jansson, Runinskriftsinventering i Uppsala län 1941 (ATA).

Äldre avbildningar: J. Bureus, kopparstick (F f 6); P. Helgonius och J. Hadorph, träsnitt (i Peringskiölds Monumenta 4 och B 587); Dybeck a. a.

Runstenen står i den s. k. kvarnbacken, 175 m. NNÖ om Myrby, 150 m. NÖ om landsvägen Vallby kyrka—Enköping. Platsen är utmärkt på Geologiska kartbladet »Ängsö».

¹ Fortsättningen lyder: »Det tör vara den andra af de två Runstenar, hvilke i presterskapets ant. berättelser från 1600-talet uppgifvas vara i Hemstads ängsbacke.» Detta uttalande beror på att Dybeck har missuppfattat *Ransakningarna*.

om nyssnämnde väg»¹ d. v. s. väster om vägen Enköping—Vallby kyrka. Stenen har försvunnit ej långt efter Dybecks besök, vilket framgår av följande uppgift i *Några ord till upplysning om bladet 'Ängsö'* (1864): »Dessutom uppgifves af R. Dybeck en annan runsten å Hemsta mark, hvilken dock ej kunnat anträffas.» Stenen har också senare vid flera tillfällen sökts förgäves.

Höjd omkr. 1,30 m., bredd 0,65 m. Stenens högra del var vid Dybecks besök bortslagen. Inskrift (enligt Dybeck):

hulrstan : lit : kera : mer - . . . lf sun sin .
5 10 15 20 25

Holmsteinn let gera mær[ki] . . . , sun sinn.

»Holmsten lät göra minnesmärket . . . , sin son.»

Runföljden 1—8 **hulrstan** återger givetvis det vanliga mansnamnet *Holmsteinn*. Att **r** är felristat för **m** är ju ej ovanligt; runan står f. ö. mitt i slingans nedre vänstra sväng. Namnet är belagt på ett 20-tal svenska runstenar och är även under medeltiden »rätt vanligt» (Lundgren-Brate), se E. Wessén, *Nordiska namnstudier*, s. 105. 20—21 **lf** utgöra de sista runorna i sonens namn; detta torde alltså ha varit Ulv (eller Kalv) eller ett sammansatt namn, som har slutat på -ulv.